

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TARİH - YL
(2025 - 2026) Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
Yeniçağ Avrupa Tarihi	TAR5043		3 + 0	7,5	Seçmeli
Birim Bölüm	Tarih - YL - Lisansüstü (Yüz yüze)				
Amaç	Bu ders, 15. yüzyıl sonlarından 18. yüzyıl sonlarına kadar Avrupa'da meydana gelen siyasal, toplumsal, ekonomik ve kültürel dönüşümleri ele alır. Coğrafi keşifler, Reform ve Rönesans hareketleri ile Avrupa'nın küresel düzeyde güç kazanma süreci incelenir. Mutlak monarşilerin yükselişi, merkantilizm ve kolonileşme politikaları tarihsel bağlamda değerlendirilir. Otuz Yıl Savaşları, Fransız Devrimi öncesi siyasal dengeler ve Aydınlanma düşüncesinin etkileri tartışılır. Böylece öğrenciler, Yeniçağ Avrupa'sının dinamiklerini çok boyutlu bir şekilde analiz etme becerisi kazanır.				
Ders İçeriği	Bu ders, Avrupa tarihinde 15. yüzyıl sonlarından 18. yüzyıl sonlarına kadar süren büyük dönüşümleri inceler. Orta Çağ'ın sonu ve Yeniçağ'ın başlangıcı arasındaki tarihsel kopuş noktaları ele alınır. Coğrafi keşiflerin sebepleri, gelişimi ve Avrupa toplumları üzerindeki etkileri analiz edilir. Keşiflerin sonucunda oluşan sömürge imparatorlukları ve ticaret yollarındaki değişimler tartışılır. Portekiz ve İspanya'nın denizsavarı yayılma politikaları örnek olaylarla değerlendirilir. Rönesans hareketi ve insan merkezli düşüncenin Avrupa düşünsel yaşamına etkisi incelenir. Sanat, bilim ve felsefede Rönesans'ın yarattığı zihinsel dönüşüm analiz edilir. Matbaanın yaygınlaşması ve bilginin dolaşımı üzerindeki etkileri tartışılır. Reform hareketi, Martin Luther ve Protestanlık üzerine siyasi ve dini sonuçlar açıklanır. Katolik karşı-reformu ve Cizvitlerin Avrupa'daki etkisi değerlendirilir. Din savaşları ve mezhep ayrılıklarının Avrupa siyasi haritasını nasıl değiştirdiği incelenir. Otuz Yıl Savaşları, bu savaşın nedenleri ve Avrupa'daki dengelere etkisi ele alınır. Vestfalya Antlaşması'nın uluslararası ilişkiler ve modern devlet anlayışı açısından önemi açıklanır. Mutlakiyetçi yönetimlerin yükselişi ve merkezî monarşilerin güçlenmesi incelenir. Fransa'da XIII. Louis ve XIV. Louis dönemleri mutlakiyet uygulamalarıyla örneklendirilir. İngiltere'deki siyasal gelişmeler, parlamento-monark ilişkileri ve iç savaş süreci değerlendirilir. İngiliz Devrimi, meşrutiyetin doğuşu ve anayasal monarşinin temelleri analiz edilir. Habsburglar ve Hohenzollerler gibi hanedanların Avrupa'daki rolü açıklanır. Avrupa'da Osmanlı etkisi ve Osmanlı-Avrupa ilişkilerinin siyasi bağlamı işlenir. Avrupa'nın diplomatik yapısında denge politikalarının doğuşu ve uygulamaları değerlendirilir. Barok ve Rokoko dönemleriyle birlikte kültürel yaşamın dönüşümü ele alınır. Merkantilizm ve devletin ekonomiye müdahalesi üzerine Avrupa genelinde örnekler verilir. Kolonileşme hareketlerinin ekonomi ve toplum üzerindeki etkileri tartışılır. Avrupa'da köylü ayaklanmaları, sınıfsal yapılar ve toplumsal gerilimler incelenir. Aydınlanma düşüncesinin temelleri, öncü filozoflar ve temel kavramlar tanıtılır. Voltaire, Rousseau, Montesquieu ve Locke gibi düşünürlerin siyasal fikirleri analiz edilir. Aydınlanmanın eğitim, hukuk ve yönetim üzerindeki etkileri açıklanır. Bilimsel Devrim'in gelişimi, Kopernik, Galileo ve Newton'un katkıları ele alınır. Avrupa'da doğa anlayışı ve bilimin laikleşme süreci işlenir. Akademiler, üniversiteler ve bilgi toplumu kavramları üzerinden Aydınlanma'nın kurumlaşması tartışılır. 18. yüzyılda mutlak monarşilerin reform politikaları (aydınlanmış despotizm) incelenir. Avusturya'da II. Joseph, Rusya'da Büyük Katerina ve Prusya'da Büyük Friedrich örnek alınır. Avrupa'daki sınıf yapısı, soylular, burjuvazi ve köylüler arasındaki ilişkiler analiz edilir. Ticaret burjuvazisinin yükselişi ve şehirleşmenin hız kazanması tartışılır. 18. yüzyılda Avrupa'daki savaşlar (Yedi Yıl Savaşı, Avusturya Veraset Savaşı) değerlendirilir. Avrupa'da "ancien régime" olarak adlandırılan geleneksel düzenin özellikleri tanıtılır. Fransız Devrimi öncesindeki ekonomik kriz, vergi adaletsizliği ve toplumsal huzursuzluklar açıklanır. Devrim öncesi siyasal düşüncenin evrimi ve halk hareketleri ele alınır. 1789 Fransız Devrimi'nin nedenleri ve başlangıç süreci analiz edilir. İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi'nin içeriği ve etkileri tartışılır. Feodal ayrıcalıkların kaldırılması ve mutlakiyetin yıkılışı değerlendirilir. Devrim sürecinde Avrupa devletlerinin müdahaleleri ve koalisyon savaşları açıklanır. Devrimin Avrupa'daki diğer halk hareketlerine etkisi örneklerle gösterilir. Fransız Devrimi'nin ideolojisi, özgürlük, eşitlik ve kardeşlik kavramları üzerinden tartışılır. Devrim sonrası ortaya çıkan yeni yönetim biçimleri ve anayasa deneyimleri değerlendirilir. Jakoben dönem, Terör Dönemi ve ardından gelen Thermidor süreci açıklanır. Devrimin uzun vadeli etkileri, milliyetçilik ve yurttaşlık bilincinin doğuşuyla ilişkilendirilir. 18. yüzyıl sonunda Avrupa'da oluşan yeni siyasal düzen ve ulus-devlet fikri ele alınır. Ders boyunca öğrenciler, haritalar, birincil kaynaklar ve görsel materyallerle çalışır. Dersin sonunda öğrenciler, Yeniçağ Avrupa'sını siyasal, sosyal, ekonomik ve düşünsel yönleriyle bütüncül biçimde değerlendirme becerisi kazanır.				

	KAYNAKLAR, ., Bartolomé de Las Casas – Kızlderililerin Yıkımı Hakkında Kısa Bir Rapor, Cesare Vecellio – Kıyafetler Kitabı, Christine de Pizan – Kadınlar Şehri, Daniel Defoe – Veba Yılı Günlüğü, David Hume – İngiltere Tarihi, Denis Diderot – Ansiklopedi, Edward Gibbon – Roma İmparatorluğu'nun Gerileyiş ve Çöküş Tarihi, Edward Herbert – İngiltere'nin Dinî Tarihi, Erasmus – Deliliğe Övgü, Francesco Guicciardini – İtalya Tarihi, Francis Bacon – Yeni Atlantis, Galileo Galilei – İki Büyük Dünya Sistemi Hakkında Diyalog, Gilbert Burnet – İngiltere Reformasyonu Tarihi, Ignatius de Loyola – Ruhsal Egzersizler, Immanuel Kant – Aydınlanma Nedir?, Isaac Newton – Doğa Felsefesinin Matematiksel İlkeleri, James Boswell – Johnson'un Hayatı, Jean Bodin – Altı Kitapta Cumhuriyet, Jean Froissart – Froissart Vakayınameleri, Jean-Jacques Rousseau – İtiraflar, Johannes Sleidanus – Reformasyon Tarihi, John Evelyn – Anılar ve Günlükler, John Foxe – Şehitler Kitabı, John Locke – Hükümet Üzerine İki İnceleme, John Winthrop – Bir Şehir Üzerinde Şehir: Massachusetts Kolonisinin Günlükleri, Jonathan Swift – Günlükler ve Mektuplar, Marguerite de Navarre – Heptameron, Marin Sanudo – Venedik Günlükleri, Martin Luther – 95 Tez/ Teolojik Yazılar, Michel de Montaigne – Denemeler, Montesquieu – Roma'nın Yükselişi ve Çöküşü Üzerine Düşünceler, Niccolò Machiavelli – Floransa Tarihi, Oludah Equiano – Oludah Equiano'nun İlginç Hayatı, Paolo Giovio – Ünlü Adamlar ve Olaylar Kitabı, Paul Rycaut – Osmanlı Hakkında Gözlemler, Philippe de Commines – Hatıralar, Pierre Bayle – Tarihsel ve Eleştirel Sözlük, Pietro Bembo – Venedik Tarihi, René Descartes – Yöntem Üzerine Konuşma, Richard Hakluyt – Büyük Geziler Koleksiyonu, Samuel Pepys – Günlükler, Sebastian Brant – Ahmaklar Gemisi, Sir Walter Raleigh – Dünya Tarihi, Thomas Carlyle – Fransız Devrimi: Bir Tarih, Thomas Hobbes – Leviathan, Thomas More – Utopia, Ulrich von Hutten – Alman İsyanı Mektupları, Voltaire – Louis XIV Dönemi, William Bradford – Plymouth Kolonisinin Tarihi, William Camden – Britanya'nın Tanımı, ., ÇALIŞMA ESERLERİ, ., Ahmet Mumcu – Avrupa Tarihinde Dini Reformlar, Ahmet Yaşar Ocak – Avrupa'da Feodalizm ve Yeniçağ'a Geçiş, Ali Akyıldız – Yeniçağ Avrupa'sında Savaşlar ve Diplomasi, Anthony Grafton – What Was History? The Art of History in Early Modern Europe, Büşra Ersanlı – Yeniçağ'da Avrupa Siyaseti, Cemal Kafadar – Avrupa ve Osmanlı Tarihinde Kesişme Noktaları, Charles Tilly – Coercion, Capital, and European States, AD 990–1992, Christopher Hill – The World Turned Upside Down: Radical Ideas During the English Revolution, David Blackbourn – History of Germany 1780–1918: The Long Nineteenth Century, Eric Hobsbawm – The Age of Revolution: Europe 1789–1848, Erol Kılıç – Avrupa'da Aydınlanma ve Etkileri, Fernand Braudel – The Mediterranean and the Mediterranean World in the Age of Philip II, Geoffrey Parker – The Military Revolution: Military Innovation and the Rise of the West, 1500–1800, Halil Berktaş – Avrupa Tarihinde Toplumsal Hareketler, Halil Berktaş – Avrupa'da Reform ve Aydınlanma, Halil İnalıcık – Avrupa Tarihinin Temel Dinamikleri, Hasan Ali Yücel – Avrupa'nın Kültürel Tarihi, Hasan Köni – Avrupa Tarihinde Siyasal Dönüşümler, İlber Ortaylı – Avrupa Tarihi ve Kültür Tarihi, İsmail Kara – Avrupa'da Dini Hareketler ve Reformasyon, J.H. Elliott – Imperial Spain 1469–1716, John Bossy – Christianity in the West, 1400–1700, John Elliott – Europe Divided, 1559–1598, Jonathan Israel – The Dutch Republic: Its Rise, Greatness, and Fall 1477–1806, Lisa Jardine – Worldly Goods: A New History of the Renaissance, M. Şükrü Hanoğlu – Osmanlı ve Avrupa Siyasi İlişkileri, Margaret C. Jacob – The Enlightenment: A Brief History with Documents, Mark Greengrass – Christendom Destroyed: Europe 1517–1648, Mark Kishlansky – Parliamentary Selection: Social and Political Choice in Early Modern England, Mehmet Genç – Avrupa Ekonomik Tarihi, Metin Kunt – Avrupa'da Modernleşme Süreci, Mustafa Çağatay – Avrupa'da Rönesans ve Bilimsel Devrim, Natalie Zemon Davis – The Return of Martin Guerre, Niyazi Berkes – Modernleşme ve Avrupa Kültürü, Ole Peter Grell – The Reformation World, Osman Turan – Avrupa Tarihinde İmparatorluklar, Peter Burke – The European Renaissance: Centres and Peripheries, Peter Gay – The Enlightenment: An Interpretation, Peter Marshall – Reformation England 1480–1642, R.J.W. Evans – The Pursuit of Power: Europe 1815–1914, Rıdvan Canım – Avrupa'nın Sömürgecilik Tarihi, Richard Tuck – Philosophy and Government 1572–1651, Robert B. Marks – The Origins of the Modern World: A Global and Environmental Narrative from the Fifteenth to the Twenty-First Century, Sina Akşin – Avrupa'nın Doğuşu ve Yeniçağ, Susan Brigden – New Worlds, Lost Worlds: The Rule of the Tudors, 1485–1603, Şükrü Hanoğlu – Osmanlı ve Avrupa: Kültürel Etkileşimler, William Monter – Judging the French Reformation: Heresy Trials by Sixteenth-Century Parliaments, Yavuz Selim Karakışla – Avrupa'da Bilimsel Düşüncenin Gelişimi, Yılmaz Öztuna – Avrupa Tarihinde Reform ve Devrimler
Ders Kaynakları	

Hafta	Konu
1	Yeniçağ kavramı, dönemlendirme sorunları ve Orta Çağ'dan Yeniçağ'a geçiş dinamikleri tanıtılır.
2	Coğrafi keşifler ve Avrupa'nın deniz aşırı yayılma süreci incelenir.
3	Rönesans'ın düşünsel, sanatsal ve bilimsel etkileri değerlendirilir.
4	Reform hareketi, Protestanlık ve Katolik karşı-reform süreci analiz edilir.
5	Din savaşları, Otuz Yıl Savaşı ve Vestfalya Barışı çerçevesinde Avrupa'da mezhepsel çatışmalar tartışılır.
6	Mutlak monarşilerin yükselişi ve Fransa, İspanya gibi örnek devletlerdeki uygulamalar incelenir.
7	İngiltere'de siyasal gelişmeler, İç Savaş, Meşrutiyet ve anayasal monarşi süreci ele alınır.
8	Ara Sınav
9	Avrupa'daki hanedan mücadeleleri, Habsburglar, Bourbonlar ve Hohenzollerler ekseninde değerlendirilir.
11	Merkantilizm, kolonileşme ve Avrupa ekonomisindeki dönüşüm süreçleri işlenir.
12	Aydınlanma felsefesi, temel düşünürler ve siyasal-toplumsal etkileri analiz edilir.
13	Bilimsel Devrim, doğa anlayışı ve bilgi üretimindeki değişim tartışılır.
14	Aydınlanmacı mutlakiyetçilik ve 18. yüzyılda reform girişimleri değerlendirilir.
15	Fransız Devrimi'nin nedenleri, gelişimi ve Avrupa tarihine etkileri genel bir değerlendirmeye işlenir.
16	Yarıyl Sonu Sınavı

Ders İş Yüğü	Çalışma Türü / Öğretim Metotlar	Süresi (Saat)	Sayı
Dinleme ve anlamlandırma	Ders	14	3
Dinleme ve anlamlandırma, gözlem/durumları işleme, eleştirel düşünme, soru geliştirme	Tartışmalı Ders	14	3
Dinleme ve anlamlandırma, gözlem/durumları işleme, eleştirel düşünme, soru geliştirme, takım çalışması	Beyin Fırtınası	14	3
Dinleme ve anlamlandırma, gözlem/durumları işleme, eleştirel düşünme, soru geliştirme	Küçük Grup Tartışması	14	3
Dinleme ve anlamlandırma, gözlem/durumları işleme	Gösterim	14	1
Dinleme ve anlamlandırma, gözlem/durumları işleme, Bilişim becerileri	Benzetim	6	1
Ara Sınav 1		1	1

Ders İş Yüğü	Çalışma Türü / Öğretim Metotlar	Süresi (Saat)	Sayısı
Kısa Sınav 1		1	1
Final		1	1
Ders İş Yüğü:		191	
AKTS (Ders İş Yüğü / 25.5):		7,49	

Program Çıktıları	
1	Lisansüstü eğitim sırasında öğrenci, tarihin yalnızca olayların ne zaman ve nasıl olduğunu inceleyen bir bilim dalı olmadığını, olaylar arasındaki ilişkilerin ve bu ilişkiler sonucu ortaya çıkan olguların tahlilini hedeflediğini öğrenmiştir. Bu sayede olayları değerlendirirken çeşitli tahlil ve tespitler yaparak, tarihi hadiselere daha derinlemesine vakıf olunabileceğini bilir.
2	Sosyal bilimlerin sağladığı modern araştırma yöntemlerini uygulayarak çeşitli alanlarda özgün araştırmalar yapabilir. Bu araştırmalarında ana kaynaklara ulaşır, bunların sağladığı bilgileri değerlendirebilir.
3	Alanıyla ilgili yapılmış herhangi bir araştırmanın özgün ve bilimsel yeterlilikte bir çalışma olup olmadığı tayin edebilir.
4	Tarih disiplini ile ilgili konularda uzman ya da bilgisi olmayan dinleyicileri bilgilendirir, onlara elde ettiği bulgularla ilgili düşüncelerini açık bir biçimde yazılı ve sözlü olarak ifade eder.
5	Sosyal bilimlerin sağladığı metodolojik ve kuramsal imkanları kullanarak tetkik, tahlil ve teşhis yapabilme yeteneğine sahiptir.
6	Sahasıyla ilgi çalışmaları yetkin bir şekilde ve inisiyatif kullanarak yapabilir.
7	Araştırmaları esnasında karşılaşabileceği engelleri nasıl aşacağını bilir ve çözümleri uygular.
8	Çalışmaları sırasında bilimsel ahlaki değerleri bir an olsun unutmadan, bunlara sadık kalır.
9	Tarihçinin sürekli çalışması ve sahasıyla ilgili yayınları takip etmesi gerektiğini bilir. Bunları takip ederken, yeni gelişmelerden ve varılan bilimsel sonuçlardan haberdar olur.
10	Çalışmalarının sonuçlarının sadece meslektaşlarına değil, çeşitli toplumsal kesimlere de ulaşmasını sağlar.
11	Ülkenin kültürel, medeni ve milli varlığının gelişmesi için bu sonuçları azami ölçüde kullanır.
12	Bir sosyal bilimci olduğunun farkında olarak toplumla bağlarını hem mesleki, hem de insani anlamda güçlü tutar.
13	Kaynak dillerini bilir. Tarih alanında yapılmış güncel araştırmaları takip ederek yeterli düzeyde anlayabilir ve meslektaşları ile iletişim kurabilecek düzeyde yabancı dil bilgisine sahip olmayı amaç edinir.
14	Tarih metodolojisini kullanarak, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, yorumlama ve sentez yapma becerilerine sahiptir ve alanıyla ilgili çalışmaları bağımsız veya ortak çalışma olarak yürütebilir.

Ders Öğrenme Çıktısı - Program Çıktıları (1 -5 Puan Aralığı)														
Ders Öğrenme Çıktısı	PÇ 1	PÇ 2	PÇ 3	PÇ 4	PÇ 5	PÇ 6	PÇ 7	PÇ 8	PÇ 9	PÇ 10	PÇ 11	PÇ 12	PÇ 13	PÇ 14
Öğrenci, Yeniçağ döneminde Avrupa'da meydana gelen önemli siyasi, sosyal ve kültürel dönüşümleri açıklayabilir.	3	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5
Coğrafi keşiflerin Avrupa'nın ekonomik ve siyasal yapısına etkilerini analiz edebilir.	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5
Rönesans, Reform ve Aydınlanma hareketlerinin tarihsel gelişimini ve etkilerini değerlendirebilir.	4	3	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4
Avrupa'da mutlakiyetçi monarşilerin yükselişi ve siyasi yapısını kavrayabilir.	5	4	5	4	5	4	5	3	4	5	4	5	4	5
Fransız Devrimi'nin nedenlerini, sürecini ve Avrupa tarihine olan uzun vadeli etkilerini yorumlayabilir.	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	3	4	3
Ortalama Değer	4	4,4	4,4	4,6	4,4	4,6	4,4	4,4	4,2	4,8	4,2	4,4	4,2	4,4